

Το πρόβλημα της Θεοδικίας στην Ιερατική Σύναξη της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού

Η 8η και τελευταία για το τρέχον Ιεραποστολικό έτος, σύναξη της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος, πραγματοποιήθηκε σήμερα στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας, υπό την προεδρεία του Σεβ. [Μητροπολίτου Δημητριάδος](#) κ. Ιγνατίου. Κεντρικός ομιλητής ήταν ο Πρωτ. Ευάγγελος Γκανάς, με θέμα «Θεοδικία: φιλοσοφία, θεολογία, ποιμαντική».

Ο ομιλητής εκλαΐκευσε την ερμηνεία του όρου «Θεοδικία» με τα ερωτήματα «γιατί ο Θεός επιτρέπει το κακό στον κόσμο; Ή γιατί συμβαίνουν κακά πράγματα σε καλούς ανθρώπους;». Προσέγγισε, ακολούθως, το θέμα του εξ απόψεως

φιλοσοφικής και θεολογικής. Στην πρώτη, «το πρόβλημα της Θεοδικίας συνοψίζεται στην άποψη πως δεν είναι δυνατόν να συνδυαστούν και η αγαθότητα του Θεού και η παντοδυναμία του και η ύπαρξη του κακού στον κόσμο». Ο όρος «Θεοδικία» εμφανίζεται το 1710, εποχή κατά την οποία «ο προσωπικός Θεός της Βίβλου, που επεμβαίνει δυναμικά στην ιστορία, έχει δώσει τη θέση του στον αφηρημένο θεό του ντεϊσμού, ένα θεό που, αφού έπλασε κάποτε τον κόσμο, μοιάζει να έχει αποσυρθεί από την ιστορία... Η δημιουργία του κακού είναι, λοιπόν, απόρροια ενός θεού, ο οποίος υποτίθεται πως μπορεί να γίνει γνωστός ανεξάρτητα από την κοινότητα των ανθρώπων που προσεύχεται σ' αυτόν, που τον λατρεύει στο δημόσιο χώρο, που προσπαθεί να τηρεί το θέλημά του στην καθημερινή της ζωή». Ο π. Ευάγγελος παρατήρησε τρεις διαφορετικές γραμμές υπεράσπισης του Θεού, όσον αφορά στο πρόβλημα του κακού, από την φιλοσοφική προσέγγιση του θέματος: «Η πρώτη, είναι εκείνη που προτάσσει τη σημασία της ελεύθερης βούλησης του ανθρώπου... Η δεύτερη, βλέπει το κακό ως μέσο για έναν καλό σκοπό, ενώ η τρίτη, διακρίνει μία, τρόπον τινά, προπατορική ατέλεια του σύμπαντος».

Ως προς την θεολογική θεώρηση του όρου «Θεοδικία», τόνισε ότι «η εξέγερση εναντίον του Θεού οφείλεται στη μη κατανόηση του γεγονότος ότι η επώδυνη παρουσία του κακού στον κόσμο δεν συνιστά τιμωρία, αλλά απαραίτητο όρο ζωής. Ο ίδιος ο Υιός του Θεού, όταν έγινε άνθρωπος, δοκίμασε κάθε λογής δοκιμασία...». Σημείωσε, επίσης, ότι «το πρόβλημα του κακού και τα ερωτήματα που γεννά, δεν μπορούν να απαντηθούν από τους Χριστιανούς αν αυτοί λησμονούν, όπως συχνά κάνουν, την κένωση του Θεού Λόγου, όπως αυτή γίνεται φανερή στο μυστήριο της ενσαρκώσεως. Ο δρόμος που οδηγεί στη χριστιανική απάντηση είναι η απέκδυση της δύναμης και της ισχύος από την μεριά του Θεού, ο οποίος παραδίδεται ανυπεράσπιστος εις χείρας ανόμων. Και αυτό το μυστήριο αποκαλύπτεται μόνο σε όσους, κατά μίμηση Θεού, παραιτηθούν από τη δύναμή τους. Έτσι η ανθρώπινη οδύνη αποτελεί τόσο συχνά τον μοναδικό δρόμο για να φτάσει κανείς στον βιβλικό Θεό της αγάπης, παραμένοντας ως οδύνη ανθρωπίνως απαρηγόρητη και ανεξήγητη».

Ως προς την ποιμαντική θεώρηση του προβλήματος της Θεοδικίας, ο π. Ευάγγελος κάλεσε «να διακρίνουμε ποιον άνθρωπο έχουμε κάθε φορά μπροστά μας» και να αποφεύγουμε λάθη «που εκπορεύονται απλό μια προσπάθεια να φανούμε χρήσιμοι, από έναν εσωτερικό καταναγκασμό που μας καλεί να σπάσουμε την αμήχανη σιωπή. Και συνήθως, το κάνουμε προσπαθώντας να εκλογικεύσουμε αυτό που έχει συμβεί. Όμως, το κακό δεν εκλογικεύεται. Η εκλογίκευση οδηγεί από την αμήχανη σιωπή στην αμήχανη φλυαρία... Οτιδήποτε λέγεται με κριτική διάθεση για τον δοκιμαζόμενο άνθρωπο, είναι λάθος. Οτιδήποτε λέγεται με σκοπό να μειώσει τον

πόνο του, είναι παραπλανητικό. Οτιδήποτε λέγεται για απορρίψει τα συναισθήματα του πενθούντος, είναι λάθος. Οτιδήποτε λέγεται για να κολακεύσει τον πενθούντα, είναι λάθος.... Η σωστή στάση προϋποθέτει τη συνειδητοποίηση πως οι δυστυχίες μας δεν σχετίζονται με τον Θεό, έτσι μπορούμε να στραφούμε σ' αυτόν για βοήθεια...».

Τέλος, ο ομιλητής παρέθεσε έναν σχηματικό δεκάλογο ποιμαντικής διακονίας προς τον δοκιμαζόμενο από το κακό άνθρωπο:

Ο ποιμένας δεν πηγαίνει προς τον πιστό ως μεμονωμένο άτομο, που κομίζει πρωτίστως το προσωπικό του ενδιαφέρον, αλλ' ως μέλος της Εκκλησίας, του Σώματος του Χριστού...

Με την παρουσία του, συμβολίζει την βαθιά ελπίδα, η οποία δεν εκφράζεται πάντοτε με λόγια, ότι ο Θεός δεν εγκαταλείπει τα παιδιά του στις κρίσιμες στιγμές της ζωής τους. Οι χριστιανοί ποτέ δεν είμαστε μόνοι στον πόνο μας...

Ο ιερέας είναι κι αυτός άνθρωπος με συναισθήματα, αδυναμίες και τραύματα. Πρέπει να μάθει να αποδέχεται τους περιορισμούς του και να μην νιώθει παντοδύναμος.

Δεν χρειάζεται να μιλάμε πολύ ή μόνον εμείς. Να δώσουμε την δυνατότητα στους πενθούντες να μιλήσουν, να εκφράσουν τα συναισθήματά τους κι έτσι να ξελαφρώσουν.

Να μην απαντάμε σε ερωτήματα τα οποία οι άνθρωποι δεν μας έχουν θέσει.

Η σιωπή, κάποιες φορές, παρηγορεί περισσότερο από κάθε λόγο... Ο θάνατος, η φθορά, ο πόνος είναι μυστήρια που οφείλουμε να ζήσουμε και όχι θεωρητικά προβλήματα που πρέπει να επιλύσουμε.

Δεν υπάρχει λόγος να προσπαθήσουμε να βρούμε κάποια εξήγηση ή δικαιολογία για την αρρώστια, την απώλεια κάθε μορφής, τον θάνατο.

Θα πρέπει να ανεχθούμε την οργή των θλιμμένων είτε στρέφεται προς εμάς είτε προς τον Θεό, γιατί έτσι τους βοηθάμε να δεχτούν τα συναισθήματά τους χωρίς ενοχή... Δεν θα συμφωνήσουμε αναγκαστικά με ό,τι ειπώθηκε, αλλά θα χρησιμοποιήσουμε την περίσταση ως ευκαιρία για να διαβεβαιώσουμε τον θλιμμένο με την στάση μας ότι ο Θεός που υπηρετούμε είναι πραγματικά Θεός αγάπης και ανεπιφύλακτης αποδοχής του ανθρώπου.

Αντί να βοηθάμε τον θλιμμένο να βγει άμεσα και βιαστικά από τη δοκιμασία ή το πένθος του, συχνά πρέπει να τον βοηθήσουμε να μπει σ' αυτά,. Με την προϋπόθεση

να τον ακολουθήσουμε κι εμείς στην σκοτεινή κοιλάδα του θρήνου κα παράλληλα, να προσπαθήσουμε διακριτικά να του μεταδώσουμε το ελπιδοφόρο μήνυμα ότι η οδύνη που αισθάνεται τώρα κάποτε θα περάσει.

Ακόμη και αυτός που λέει πως δεν πιστεύει μπορεί να βοηθηθεί από τον ιερέα... Ο ιερέας μπορεί να λειτουργήσει ως το ενδιαμέσο πρόσωπο για τους ανθρώπους που δεν είναι ακόμη έτοιμοι να προσεγγίσουν άμεσα τον Θεό»

τον Σεβ.

